

Transcraniële gelijkstroomstimulatie versus escitalopram in de behandeling van depressie

LITERATUUR

- Brunoni AR, Moffa AH, Sampaio-Junior B, Borriore L, Moreno ML, Fernandes RA, e.a. Trial of electrical direct-current therapy versus escitalopram for depression. *N Engl J Med* 2017; 376: 2523-33.

AUTEURS

EVELIEN VAN ASSCHE

LINEKE M. TAK

E-mail: evelien.vanassche@gmail.com

Deze rubriek komt tot stand in samenwerking met De Jonge Psychiater (www.dejongepsychiater.nl).

De Jonge Psychiater

Waarom dit onderzoek?

Transcraniële gelijkstroomstimulatie (tDCS) is een minimaal invasieve vorm van hersenstimulatie met als meest gebruikte target de dorsolaterale prefrontale cortex. Op basis van eerdere kleine studies wordt in de behandeling van unipolaire depressieve stoornis een effect vergelijkbaar met medicatie en psychotherapie verondersteld.

Onderzoeksvraag

Is het effect van tDCS vergelijkbaar met dat van escitalopram in de behandeling van unipolaire depressie?

Hoe werd dit onderzocht?

In totaal werden 245 patiënten met een depressieve stoornis met een score > 17 punten op de *Hamilton Depression Rating Scale* (HDRS; bereik: 0-52 punten) geïncludeerd. Zij werden gerandomiseerd in drie behandelcondities: tDCS met orale placebo (n = 94), escitalopram (eerste 3 weken 10 mg, nadien 20 mg) met sham-tDCS (n = 91) en sham-tDCS met orale placebo (n = 60). De primaire uitkomstmaat was reductie in HDRS-score na 10 weken. Daarnaast werden verschillen in bijwerkingen onderzocht. De meeste studieparticipanten hadden eerdere falende behandelingen gehad voor de huidige of eerdere depressieve episodes (gemiddeld 1 gedurende de huidige episode en 5 gedurende het gehele leven, onderzoekers beschrijven niet welke behandelingen). Escitalopram zou dus mogelijk minder voor de hand liggen.

Belangrijkste resultaten

De HDRS-score daalde met 9,0 (SD: 7,1) punten in de tDCS-groep, met 11,3 (SD: 6,5) punten in de escitalopramgroep en met 5,8 (SD: 7,9) in de placebogroep. tDCS was statistisch significant effectiever dan placebo, maar minder effectief dan escitalopram. Er was geen verschil in frequentie of ernst van bijwerkingen, wel in aard ervan. In de tDCS-groep kregen 2 van de 94 patiënten een nieuwe manie. Persoonsgebonden parameters zoals mate van zelfsturing of hartslagvariabiliteit voorspelden een grotere reductie in de HDRS-score bij beide behandelcondities.

Hoe zal dit ons vak veranderen?

tDCS is effectief bij ernstige depressie met non-respons op eerdere behandelingen, maar minder effectief dan escitalopram. Hopelijk zoekt men verder naar de optimale timing, dosering en frequentie van tDCS, want hierover is nog veel discussie. In deze studie vond men geen parameters die een verschil in effectiviteit of mate van bijwerkingen tussen beide behandelingen konden voorspellen, maar de hoop is dat meer onderzoek bijdraagt aan het beter personaliseren van een depressiebehandeling. Zo zou men kunnen onderzoeken of en hoe verschillende depressietypes samenhangen met disfunctie van specifieke corticale gebieden, die vervolgens als gepersonaliseerd target kunnen dienen.